

seende. Af Hensyn altsaa til, at der er visse Ting, som paahvile os ligefrem i Genhold til Loven af 1856 og i Genhold til Finantsloven, og af Hensyn til, at forsaavidt vi ville ramme Noget ved at standse dette Lovforslag her, vil det blive i den Retning, hvori jeg allermindst ønsker, at der skulde ske nogen Standsning, vil jeg haabe, at dette lille Lovforslag ligesom de foregaaende maa gaa temmelig raadt igjennem Thinget. Jeg skal henpege paa, at Ligningen gjentagende er forhøjet for Ringkjøbing Amts Vedkommende og ogsaa for andre Amter, saaledes som her er nævnt. Jeg tror saaledes ikke, at man vil naae Noget ved at standse dette lille Lovforslag, som jeg betragter som Noget, der nærmest er en Selvfølge, videre paa dets Vej, og jeg skal tilføje, at der kunde maasse ingen Fare eller Støbe være ved, at man standse det, dersom ikke Forholdet var det, at Loven snart skal bruges. Ligningerne skulle jo lægges netop i denne Tid eller i hvert Fald inden den 1ste Juli for de vedkommende Skolefonds. Jeg vil derfor haabe, at dette Lovforslag ikke skal møde videre Værdigheder paa sin Vej.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Jeg var i første Dieblit spændt paa, hvorhen den ærede første Læder (Tauber) egentlig stillede, men saa kom jo det Punkt, som han sigtede paa, og det var — Amtsraadenes Sammensætning. Jeg skal ikke her indlade mig paa nogen Diskussion om, hvorvidt Amtsraadenes Sammensætning er heldig eller uheldig, og hvorvidt Skoleraadenes dertil sig sluttende Sammensætning er heldig eller uheldig. Jeg maa ved denne Sag blive staaende ved, at Sammensætningen nu engang er, som den er, og at der efter denne Sammensætning er givet Skoleraadene eller Amtsraadene en vis Myndighed til at ligne i Skolevæsenets Interesse, og jeg tror, det er nødvendigt, at man bliver staaende derved. Dernæst mente det ærede Medlem, at man ikke havde Oplysninger nok, at der var forskjellige Spørgsmaal, som maatte søges klædet; man maatte navnlig have Oplysning om, hvorledes Retten var bleven benyttet af de Skoleraad, som ved tidligere Love havde faaet Ret til højere Ligning end 15 Dre pr. Ld. Hartkorn og et tilsvarende Bælsb for Rådskoleraadene. Det kan det ærede Medlem jo imidlertid se i Loven af 2den Juni 1870, thi der staar det tydeligt og klart fremsat; der er nemlig ved denne Lov givet Afgang til en højere Ligning end den, som hjemles ved Loven af 8de Marts 1856, men til denne Ret er der i Slutningen af § 1 knyttet den Betingelse: „dog kun forsaavidt Ligningen behøves til Dækning af de Skolefondens paahvilende Pensioner og Alderstillaag efter Fradrag deri af Andelen af Statskassens Tilskud osv.“ Altsaa Retten til at ligne udover det Bælsb, som er hjemlet ved Loven af 8de Marts

1856, er i Loven af 2den Juli 1870 knyttet til den Betingelse, at Bælsbet behøves for at dække de Udgifter, som fremfalder ved Pensioner og Alderstillaag, altsaa som behøves til at dække Udgifter, der ligefrem ere lovbestemte. Det følger af sig selv, at de Udgifter, som ere fulgte af Retten til højere Ligning for andre Skolefond, ere anvendte paa den i Loven af 2den Juli 1870 bestemte Maade, og, som det vil ses, er den samme Betingelse udtrykkelig optagen i det her foreliggende Forslag. Jeg henholder mig iøvrigt til, hvad den ærede sidste Læder (H. Nielsen) bemærkede, og jeg skal gjentagende minde om, at det, der gjør Loven nødvendig netop nu, er den Omstændighed, at Skoleraadene skulle lægge Budgettet for det næste Aar, og naar de ikke kunne komme igjennem ved Hjælp af den Ret, de nu have til at ligne, maa man enten se, at de ikke opfylder deres Forpligtelser, eller udvide Retten.

Tauber: Jeg tillader mig at gjøre den meget ærede Minister opmærksom paa, at jeg ikke paa dette Sted har udtalt noget Ord om en forandret Sammensætning af Skoleraadene; skjøndt jeg ganske vist nærer et saadant Ønske, har jeg dog ikke villet sætte det i Forbindelse hermed, og jeg har heller ikke herved udtalt noget Ord om at opnaa nogen Forandring i det, der hidtil har været Lov. Men der er fremkommet fra den meget ærede Ministers Side en Forandring eller en Begjæring til Folkethinget og til Rigsdagen om, at vi skulle foretage en Forandring i den bestaaende Lovgivning, og jeg spørger da, hvorvidt er der Aarsag til, saaledes som Skoleraadene ere sammensatte, at foretage en saadan Forandring, at de faae en udvidet Myndighed; det tror jeg, vi maa besvare benægtende. Skal Skoleraadenes Myndighed udvides, bør der gaa en Forandring af Skoleraadenes Sammensætning forud. Jeg maa tillige tillade mig at henlede den meget ærede Ministers Opmærksomhed paa, at jeg fremhævede det Moment, at Ligningen sker paa Hartkornet, og at dette indeholder en Uretfærdighed. Jeg skal hertil føje, at Hartkornbestatningen til amtskommunale Diemed er stegen i meget betydelig Grad i de senere Aar, hvorfor der er fuld Føje til at nære Betænkelighed ved at gaa videre i samme Retning. Naar endelig den meget ærede Minister bemærkede, at de her begjærede forøgede Bidrag selvfølgelig kun ville blive anvendte til de aldeles lovbestemte og lovbestemte Udgifter for Skoleraadene, saa tvivler jeg ikke om og bestrider ingenlunde, at dette er Motivet; men man maa være berettiget til at stille sig det Spørgsmaal, hvorledes have Skoleraadene holdt Qus med de 75 Dre, som de have Ret til at paaligne, siden de nu begjære denne Forøgelse; anvende de ikke en Del maasse en temmelig stor Del af de 75 Dre pr. Ld. Hartkorn til Diemed, som ikke ere lovbestemte, og dersom det er Tilfældet, da tror jeg,